

delphinus in Italiam evexisse dicitur, cuius hodieque testimonium manet. Nam in municipio Tarentinorum hominis effigies in delphino sedentis est.

Otto Zahn.

Ennianum, non Lucretianum.

Primus Paulus Merula inter Ennianorum annalium fragmenta (p. VII) posuit haec verba:

... qui folmine claro

Omnia per sonitus arces,

quae, ex Petri Danielis Servio exscripta, a Iosepho Scaligero sibi transmissa testatur (p. CCXXXI). Ea cum Hochius (de Ennianor. annal. fragm. a P. Merula auctis p. 28) neque apud Serv. in Aen. I, 35, ubi Spangenbergius (p. 30) exstare dixerat, neque alibi usquam posset invenire: suspectam quodammodo habuit Merulae fidem. Verum et in Lioni editione vol. I p. 13, in Aen. I, 31 et in Servii Cassellani part. III p. 11 ed. Bergk. leguntur haec: „Arcebat] prohibebat. Significat autem et continet [Sic Cass. Aliquando sign. et cont. Lion]. Ennius: qui fulmine claro omnia per sonitus arceat. — Neque a solo Servio proditur secundi versus particula, quae iam pridem in iustam mensuram suppleta fuisset aliunde, nisi humanae imbecillitati in fragmentis colligendis ad indices confugiendum esset. In Virgilii enim Buc. VI, 31 (vol. II p. 355 Lion.) haec annotat Probus: *Plane tritum esse mundi originem et Lucretius confitetur dicens: Principio maria ac terras coelumque tuere, Quorum naturam triplicem, tria corpora texta; Et alio loco: Omnia personitus arceat terram mare coelum.* Prior locus reperitur Lucr. V, 93, 94 cum discrepantia aliqua, quam nunc non persequimur. Alterum vero, quem in Cari carmine frustra quaesiveris, caveto ne, sicut alios quosdam versiculos a solis grammaticis subministratos, in lacunam aliquam nostrorum Lucretianorum librorum infarcias. *) Nam a Probo quidem cum tanquam Lucretianum non afferri ipsius verba demonstrant (et Lucretius — et alio loco), esse autem Ennianum iam apparuit ex Servio. Probi igitur Alio loco vel ita est emendandum, ut Ennii memoria substituitur, vel ita interpretandum, ut alium locum alius scriptoris ex grammaticorum consuetudine significari dicas. Ennianum vero fragmentum ex coniunctis Servii Probiq; testimoniis plenius iam sic prodit:

*) Quamquam hoc ut fieret suasit ille, qui de Lucretiana critica satis *ἀξίτως* nuper scripsit in Schneidewini Philolog. vol. II p. 39.

. qui fulmine claro
 Omnia per sonitus (personitans?) arcet terram, mare,
 coelum.

Arcet enim in *arces* tacito mulasse videtur Merula, quia his verbis Iovem *appellari* voluit, sicut etiam in illo fragmento, quod huic de quo agimus proxime praeposuit, pro Macrobiani (Satt. VI, 1) scriptura *versat* scripsit *versa* s.

I. Bernays.
